

القاعده در تانزانيا

القاعده در تانزانیا

کشور تانزانیا نیز همچون کنیا به دلیل محیط خاص جغرافیایی خود، از جمله سواحل ممتد اقیانوس هند و جزیره های متعدد و پراکنده، به ویژه مجمع الجزایر زنگبار (که چندان تحت نظارت و کنترل نیروهای امنیتی و اطلاعاتی تانزانیا قرار ندارند)، بستر مناسبی برای اقدامات القاعده به شمار می رود.

کشور تانزانیا نیز همچون کنیا به دلیل محیط خاص جغرافیایی خود، از جمله سواحل ممتد اقیانوس هند و جزیره های متعدد و پراکنده، به ویژه مجمع الجزایر زنگبار (که چندان تحت نظارت و کنترل نیروهای امنیتی و اطلاعاتی تانزانیا قرار ندارند)، بستر مناسبی برای اقدامات القاعده به شمار می رود. علاوه بر آن، روحیه انقلابی مسلمانان این کشور، به ویژه مسلمانان جزیره زنگبار، و دیدگاه های ضد آمریکایی و اسرائیلی آنها، از دیرباز مورد توجه القاعده بوده است. در ضمن، بر اساس گزارش های سازمان سیا، چند سازمان خیریه ای اسلامی مستقر در این کشور (وابسته به عربستان سعودی) نیز در زمره حامیان القاعده به شمار رفته، کمک هایی مالی را در اختیار شبکه های مخفی القاعده قرار می دهند.

پیشینه حضور نیروهای القاعده در این کشور نیز همچون کنیا و اوگاندا، به سال های نخست دهه 1990 میلادی باز می گردد. در این باره، چند تن از مأموران عالی رتبه القاعده از سال 1993 فعالیت های خود را در این کشور و با هدف ضربه زدن به منافع آمریکا آغاز کردند. این افراد با حمایت برخی از مسلمانان زنگباری، از جمله خلفان محمد خمیس - که در جوانی در اردوگاه های طالبان در افغانستان آموزش دیده بود- چند شرکت تجاری را در تانزانیا به ثبت رساندند و تحت پوشش این شرکت ها، به ورود سلاح و مهمات به تانزانیا اقدام کردند؛ [1] از جمله این شرکت ها، دو شرکت بازرگانی با عنوان «Taheer Ltd» و «Tanzanite King»، یک شرکت ماهیگیری و خرید چند ملک در شهر های گوناگون تانزانیا بود. علاوه بر آن، سازمان القاعده تلاش کرد با ورود به تجارت پر سود الماس، طلا و تانزانیت (از سنگ های قیمتی)، در مسیر کسب درآمدی پر سود گام بردارد و در این خصوص، از طریق برخی عوامل خود در کنگوی دمکراتیک، سعی کرد در زمینه تراش الماس های قاچاقی که از کنگوی دمکراتیک، وارد می کرد نیز اقدام کند که این امر در دهه 1990 سود سرشاری را برای شرکت های وابسته به القاعده به دنبال داشت. همچنین شرکت های مزبور، در زمینه خرید و فروش سنگ گرانبه های تانزانیت به اندازه ای گسترده عمل کردند که باعث هراس سازمان جاسوسی آمریکا شد. در این باره، دستگاه های امنیتی آمریکا که به فعالیت وسیع تجاری شرکت های مزبور در زمینه خرید و فروش این سنگ گرانبه ها و کمیاب، و ارتباطات این موسسه ها با سازمان القاعده مشکوک شده بودند، دلالت و تجاری را که دست اندر کار استخراج و خرید و فروش تانزانیت بودند را به امضای پروتکل «Tuscon Tanzanite» تشویق کردند. بر اساس این معاهده، جدا از امضا کنندگان مزبور، شرکت های دیگر اجازه خرید و فروش تانزانیت را نداشتند.

حمله به سفارت آمریکا در دارالسلام در سال 1998 با کد رمز « عملیات الاقصی» که نقشه آن

از سال 1996 طراحی شده بود، به دست خلفان محمد خمیس و تانزانیایی زنگباری الاصل دیگر انجام شد و بمب های مورد حمله به سفارت نیز به دست فردی مصری، که از مسئولان عملیاتی القاعده به شمار می رفت، ساخته شد. این عملیات انتحاری موجب کشته شدن 11 نفر و مجروحیت 85 نفر شد که اکثر آنها از اتباع تانزانیا بودند. خلفان محمد خمیس که رهبری این عملیات را بر عهده داشت، بعدها در آفریقای جنوبی دستگیر و به ایالات متحده آمریکا انتقال یافت و به حبس ابد در زندان کلرادو محکوم شد.[2]

فرد دیگری که در این عملیات شرکت داشت نیز در عملیات مشترک آمریکا و پاکستان در گجرات دستگیر شد و به زندان گوانتانامو انتقال یافت. پس از این حمله، نیروهای امنیتی آمریکا و تانزانیا ده ها تن از مسلمانان تانزانیا را به اتهام ارتباط با نیروهای القاعده دستگیر کردند که البته به دلیل نداشتن دلایل و مدارک کافی، اکثر بازداشت شدگان پس از مدت کوتاهی آزاد شدند. دستگاه اطلاعاتی تانزانیا، در سال 2003 میلادی نیز چند تن از افراد القاعده را دستگیر و اعلام کرد که این افراد قصد داشته اند با یک رشته حملات تروریستی، چند هتل زنگبار را که محل اقامت گردشگران غربی، به ویژه توریست های آمریکایی است، مورد حمله قرار دهند.[3] نیروهای آمریکایی در سال 2004 نیز یکی دیگر از اتباع تانزانیا موسوم به احمد خلفان گیلانی را در پاکستان دستگیر کردند و به آمریکا انتقال دادند.[4] همان گونه که اشاره شد به دنبال حمله سال 1998 القاعده به سفارت آمریکا در دار السلام، دولت تانزانیا فعالیت چند موسسه خیریه وابسته به عربستان را در این کشور تعطیل یا محدود کرد. نیروهای اطلاعاتی آمریکایی در سال 2004 بنیاد اسلامی الحرمین را نیز به طور رسمی به دخالت و پشتیبانی مالی از این عملیات تروریستی متهم کردند که این امر، به اخراج دو مأمور عالی رتبه الحرمین از تانزانیا و تعطیلی بنیاد اسلامی الحرمین در تانزانیا منجر شد.[5]

سازمان اطلاعاتی آمریکا به تازگی در گزارشی، درباره عملیات تروریستی القاعده در این کشور هشدار داده و یاد آور شده است جزیره زنگبار در حال حاضر، یکی از مراکز اصلی تجمع القاعده و افراد وابسته به آن در شرق آفریقا به شمار می رود.[6]

[1]. [2]. [Jodi Vittori & Kristin Bremer; Op. Cit, P.19. 2001 . 1999

Www. Wikipedia. com[3]. Angle Rabasa; op. cit., . () 2000 .

[4]. [p.13. 2001 . 2004 . 2009 .

[5]. [Www. Wikipedia. com 2001 . 136 .

[6]. 2002 .